Virgül 27 Mart

2020-03-27 16:54:52

Evden çıkmıyorum ve bu beni sıkmıyor.

Korkuyor musun? Hayatın bir şekilde biteceğinden? Sona yaklaştığımızdan. Dünyanın artık eskisi gibi olmayacağından. *Pis Çinliler yarasa yedi, dünyamız karardı* mı?

Yoksa bir şeylerin doğumu mu bu?

Bu sıralar herkes kitap listesi yapıyor. *Veba* var mesela o listelerde, *Tatar Çölü* var. Yaşadığımız tam da bir *Tatar Çölü* olduğu ve kalelerimize çekilip *düşmanı* beklerken, bir de bunun kitabını okuyacağız? Neden?

Hayatta gerçek sorunlar olduğunda teorik sorunlar yaratmak aklınıza gelmez. Avcı toplayıcıların varoluş kaygısı çekmeyişindeki sebep, zeki olmamaları değil, teorik meselelere vakit ayıramayacak kadar somut duygular, fırsatlar ve tehlikelerle çevrili olmaları. Modern zamanların hayati tehlikesi bile içinde olasılık hesapları, yaş dağılımları, doğru çalışmayan testler, virüsün kime ne kadar zarar verdiğinin ve kaç kişiyi öldüreceğinin bitmeyen tahminleri... Modern zamanlar bizi bilmekten değil, inanmaktan imtihan ediyor, olasılık hesaplarına iman ediyor musun? O halde altlarından (araba) ırmaklarının aktığı cennetime gir.

Eskiden bir tehlike ya vardı, karşındaydı, somut, sıcak, kanayan, kalbi atan ve ortadan kaldırılabilir bir şeydi veyahut yoktu ve onu hayal etmeye vehim adı veriliyordu. Şimdiki hayatımız vehimlerin ördüğü bir hayat, çünkü öğrendik ki asıl tehlikeli olanlar görmediklerimiz, ya bizden çok küçükler veyahut çok büyük. Görebildiklerimizin zararlarını ortadan kaldırdıkça vehim de manasını kaybetti, çünkü görmediğimizi nasıl anlayacağımızı da bilmiyoruz. Araçlar ve dolaylı bir takım bilgiler zamanla safsata doluyor ve tehlikelerin gerçekte neye işaret ettiğini bilmiyoruz.

Tehlikeleri görmüyorsak, görmediklerimiz tehlikelidir, değil mi?

Dün yolum bir şekilde magnezyum eksikliği ile ilgili bir yazıya düştü. Tam olarak hatırlamıyorum nerede olduğunu, şu an bulmak için de motivasyonum olduğunu söyleyemem. Diyor ki demir veya kalsiyum eksikliğinin etkileri barizdir ama magnezyum o kadar bariz olmadığı için araştıran da az olmuştur. Güzel, aferin. Sonra son 100 yıldır sebzelerin içerdiği magnezyum %80-90 azaldı diyor. Demek

 $ki\ bir\ şekilde\ tolere\ ediyoruz$ diye düşünmek istiyorum ama bir yandan da $tolere\ ediyor\ muyuz?$ diye aklıma geliyor

Bu zamanın tıbbı böyle. Hastalık varsa, bariz bir tehlike, kanser, kalp, zatürre veya onun gibi elle tutulan hastalık, tedavi etmek kolay çünkü hedef var, deney var, ilaç var, yoksa da bulunma ihtimali var. Ancak bir defa hastalıkların alanından çıkıp, sağlıklı insanı daha sağlıklı yapmak diye bir alana girdiğimizde aslında vehimler dünyasına girmiş oluyoruz. Magnezyum eksikliği önemli bir şey, çünkü metabolizmanın pek çok reaksiyonunda mevcut ama eksikliği bizi ne kadar hasta ediyor, bilemiyoruz. Belki de beden bazı durumlarda bir şekilde ikame ediyor, belki de etmiyor, nasıl bilebiliriz?

Bireylerden sistemlere geçiş hep böyle. Tekil cisimlerin hareketlerini hesap edebiliyorsun ama üç veya dört kütleyi bir araya getirince, uzayda bunlar birbiriyle nasıl etkileşir hesaplayamıyorsun. İnsan vücudunda böyle etkileşen sistemlerin sayısı belki milyonlarca ve mucizevi olan bir yerlerde bir virüsün çıkıp bizi hasta etmesi değil, bizim, bu kadar insanın bu dünya üzerinde vehimlere sahip olacak kadar gelişmiş olmamızda.